

Sygn. akt I Ca 180/16

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 18 maja 2016 roku

Sąd Okręgowy w Sieradzu Wydział I Cywilny

w składzie:

Przewodniczący SSO Elżbieta Zalewska-Statuch

Sędziowie SSO Joanna Składowska

SSR del. Robert Pabin

Protokolant sekretarz sądowy Elwira Kosieniak

po rozpoznaniu w dniu 18 maja 2016 roku w Sieradzu

na rozprawie sprawy

z powództwa B. (...) Niestandaryzowany Sekurytyzacyjny Fundusz Inwestycyjny Zamknięty w G.

przeciwko A. S. (1)

o zapłatę

na skutek apelacji pozwanej

od wyroku Sądu Rejonowego w Wieluniu

z dnia 21 grudnia 2015 roku, sygnatura akt I C 497/15

I. zmienia zaskarżony wyrok w punktach 1 i 2 w ten sposób, że zasądzoną w punkcie 1 kwotę 11613,56 złotych obniża do 4747,59 (cztery tysiące siedemset czterdzieści siedem 59/100) złotych oddalając powództwo w pozostałej części a zasądzoną w punkcie 2 kwotę 2998 złotych obniża do 1199,20 (jeden tysiąc sto dziewięćdziesiąt dziewięć 20/100) złotych;

II. nakazuje pobrać od powoda B. (...) Niestandaryzowany Sekurytyzacyjny Fundusz Inwestycyjny Zamknięty w G. na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Okręgowego w Sieradzu kwotę 344 (trzysta czterdzieści cztery) złote z tytułu nieuiszczonej opłaty od apelacji.

Sygn. akt I Ca 180/16

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 21 grudnia 2015 roku Sąd Rejonowy w Wieluniu zasądził od pozwanej A. S. (1) na rzecz powoda B. (...) Niestandaryzowany Sekurytyzacyjny Fundusz Inwestycyjny Zamknięty w G. kwotę 11.613,56 zł z umownymi odsetkami

w wysokości 10,00 % w skali roku, jednak nie większej niż czterokrotność aktualnej wysokości stopy kredytu lombardowego NBP liczonymi od dnia 21 kwietnia 2015 roku do dnia zapłaty (pkt 1.) oraz orzekł o kosztach procesu (pkt 2.).

Powyższe orzeczenie zapadło w oparciu o następujące ustalenia i wnioski:

W dniu 4 kwietnia 2001 roku pomiędzy A. S. (2), a (...) Bankiem S.A.

z siedzibą w W. II Oddział w K. zawarta została umowa o kredyt gotówkowy nr (...), która to umowa została poręczona przez pozwaną A. S. (1).

W dniu 9 czerwca 2006 roku, (...) Bank S.A. z siedzibą w W. zawarł z B. (...) Niestandaryzowanym Sekurytyzacyjnym Funduszem Inwestycyjnym Zamkniętym umowę sprzedaży wierzytelności, cedując na jego rzecz całość praw i obowiązków wynikających

z umowy kredytu gotówkowego nr (...) zawartej z wierzycielem pierwotnym

W dniu 4 czerwca 2008 roku pomiędzy B. (...) Niestandaryzowanym Sekurytyzacyjnym Funduszem Inwestycyjnym Zamkniętym w W., a A. S. (1) została zawarta ugoda nr (...), w związku z nabyciem przez powoda wierzytelności powstałej w związku z nieterminową spłatą zobowiązania, wynikającego z umowy nr (...). Dłużniczka oświadczyła, iż uznaje wierzytelność w kwocie 18.395,31 zł, którą zobowiązała się spłacić zgodnie z przyjętym harmonogramem spłat, w comiesięcznych ratach, w tym 61 równych po 296,68 zł i ostatniej 62 w wysokości 297,83 zł. W razie opóźnienia w zapłacie którejkolwiek z rat, A. S. (1) obciążać miały odsetki w wysokości czterokrotności stopy kredytu lombardowego NBP, jak również wierzyciel miał prawo do postawienia całej niespłaconej wierzytelności w stan natychmiastowej wymagalności. Zgodnie z postanowieniem § 7 ugoda uważana była za zawartą w przypadku odesłania przez A. S. (1) podpisanego egzemplarza ugody wraz z wypełnionym oświadczeniem o danych teleadresowych, co zostało przez nią uczynione w dniu 20 czerwca 2008 roku.

W związku z nieterminową spłatą kolejnych rat, zgodnie z przyjętym w ugodzie harmonogramem, w styczniu 2011 roku, B. (...) Niestandaryzowany Sekurytyzacyjny Fundusz Inwestycyjny Zamknięty w W., w imieniu którego działał (...) S.A. z siedzibą

w G., skierowało do pozwanej A. S. (1) upomnienie, wzywając do uregulowania należności. Kolejne upomnienia przesyłane były do A. S. (1) w miesiącach maju i lipcu, a w sierpniu 2011 roku poinformowano pozwaną o postawieniu, z dniem 5 września 2011 roku, wierzytelności w stan natychmiastowej wymagalności. Pismem z dnia 15 września 2008 roku, (...) S.A. zwrócił się do pozwanej A. S. (1) z informacją, że cała wierzytelność przysługująca wierzycielowi tj. B. (...) Niestandaryzowanemu Sekurytyzacyjnemu Funduszowi Inwestycyjnemu Zamkniętemu w W. w kwocie 7.265,45 zł, została postawiona w stan natychmiastowej wykonalności, jednak działania windykacyjne mogą zostać wstrzymane w przypadku dobrowolnej wpłaty kwoty 7.265,45 zł w terminie 30 dni od otrzymania pisma, na wskazany numer rachunku bankowego. Wobec nieuregulowania powyższej należności, pismem z dnia 27 stycznia 2015 roku, poinformowano A. S. (1), iż jej sprawa została zakwalifikowana do grupy spraw kierowanych na drogę postępowania sądowego, a ewentualne wstrzymanie dalszych działań prawnych może nastąpić poprzez dobrowolną spłatę zadłużenia.

Z chwilą podpisania ugody do dnia 06 lipca 2011 roku, pozwana wpłaciła na rzecz powoda łącznie kwotę 10.610 zł. Do spłaty na dzień 23 października 2015 roku pozostała zatem kwota 11.613,56 zł. W dniu 08 kwietnia 2015 roku powód wystawił wyciąg z ksiąg rachunkowych funduszu, gdzie wskazano, iż należność pozwanej A. S. (1) wobec powoda wynosi 11.613,56 zł.

Przechodząc do rozważań prawnych, Sąd powołał się na art. 509 § 1 k.c., po czym stwierdził, że powód B. (...) Niestandaryzowany Sekurytyzacyjny Fundusz Inwestycyjny Zamknięty wstąpił we wszystkie prawa i obowiązki swojego poprzednika, wynikające z umowy o kredyt gotówkowy nr (...), poręczonej przez A. S. (1), a objętej następnie ugodą z dnia 04 czerwca 2008 roku pomiędzy B. (...) Niestandaryzowanym Sekurytyzacyjnym Funduszem Inwestycyjnym Zamkniętym w W., a pozwaną.

Odnosząc się do art. 117 § 2 art. 118 k.c. Sąd omówił problem zrzeczenia się zarzutu przedawnienia. W ocenie Sądu mając na uwadze, iż będąca źródłem zobowiązania umowa kredytu nr (...) zawarta została w dniu 04 kwietnia 2001 roku, więc przy uwzględnieniu 3-letniego terminu przedawnienia, bezspornym jest, że w dniu podpisania przez A. S.

(1) ugody tj. 04 czerwca 2008 roku, roszczenie wynikające z ww. umowy kredytu było roszczeniem przedawnionym. Tym samym zdaniem Sądu pozwana podpisując ugodę, obejmującą przedawnione roszczenie, zrzekła się zarzutu przedawnienia.

Opierając się na art. 60 oraz art. 56 i 65 k.c. Sąd uznał, że zrzeczenie się korzystania z zarzutu przedawnienia może być wyrażone przez każde zachowanie się pozwanego, które ujawnia jego wolę w tym zakresie w sposób dostateczny, a więc np. poprzez zawarcie ugody sądowej lub pozasądowej. Sąd podkreślił, że jeśli dłużnik – po upływie terminu przedawnienia – wyraźnie uznaje dług, negocjuje z wierzycielem ugodę czy odnowienie, ustanawia zabezpieczenie, prowadzi pertraktacje co do trybu płatności, to według Sądu, aż nazbyt wyraźnie deklaruje zamiar spełnienia świadczenia i w sytuacji gdyby później dowodził, że działał w nieświadomości dobrodziejstwa związanego z upływem terminu, nie powinno być wątpliwości co do skutecznego zrzeczenia się zarzutu przedawnienia. Tym samym, zdaniem Sądu, pozwana, która miała możliwość swobodnego zapoznania się z treścią ugody, skonsultowania jej postanowień, podpisała ją, a następnie przystąpiła do jej realizacji, poprzez dalszą spłatę długu, skutecznie zrzekła się przysługującego jej zarzutu przedawnienia.

Mając na uwadze powyższe, Sąd uznał, iż powodowi przysługuje skuteczne roszczenie wobec pozwanej, a pozwana wobec zrzeczenia się zarzutu przedawnienia nie może uchylić od jego zaspokojenia.

O odsetkach Sąd orzekł na podstawie art. 481 § 1 w zw. z art. 359 k.c., z kolei o kosztach procesu, Sąd orzekł zgodnie z zasadą odpowiedzialności za wynik procesu wyrażoną w art. 98 § 1 k.p.c.

Z powyższym orzeczeniem nie zgodziła się **pozwana**, która zaskarżyła przedmiotowe rozstrzygnięcie w zakresie uwzględniającym powództwo co do kwoty 6.865,97 zł wraz z ustawowymi odsetkami od tej kwoty. Apelująca zarzuciła zaskarżonemu wyrokowi naruszenie:

- art. 117 w zw. z art. 124 § 1 k.c. poprzez błędne ich zastosowanie a to przez uznanie, że nie przedawniła się całość roszczenia powoda po uprzednim uznaniu roszczenia przez pozwaną, mimo że przepis art. 124 § 1 wprost wskazuje, że po każdym przerwaniu przedawnienia biegnie ono na nowo; do dnia wniesienia pozwu do Sądu tj. 21.04.2015 r. wierzytelność określona w 46 ratach kredytu konsumenckiego, po wcześniejszym uznaniu roszczenia, ponownie się przedawniła, natomiast nadal wymagalna pozostała do spłaty jest kwota określona w 16 ostatnich ratach pozostałej części kredytu;

- art. 233 § 1 k.p.c. poprzez jego niewłaściwe zastosowanie przy roztrząsaniu dowodu - ugody nr (...) z dn. 04.06.2008 r., w szczególności § 2 ugody czyli harmonogramu spłat z wyszczególnionymi terminami płatności każdej raty, które to terminy płatności wyraźnie wskazują na przedawnienie poszczególnych rat z uwagi na upływ trzyletniego terminu z art. 118 k.c., a więc dokonanie przez Sąd niewiarygodnej oceny tego dowodu i nienadanie mu tym samym istotniejszego znaczenia przy rozstrzygnięciu sprawy.

W konkluzji pozwana wniosła o zmianę zaskarżonego wyroku częściowo tj. poprzez oddalenie powództwa co do kwoty 6.865,97 zł wraz z ustawowymi odsetkami zasądzonymi od tej kwoty oraz o zasądzenie od powoda na rzecz pozwanej kosztów postępowania za pierwszą instancję oraz drugą instancję według norm przepisanych.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja zasługuje na uwzględnienie w całości.

Argumentacja skarżącej sprowadza się w istocie do zakwestionowania dokonanej przez Sąd wykładni art. 117 § 2 w zw. z art. 124 § 1 k.c. w kontekście zrzeczenia się przez pozwaną zarzutu przedawnienia. Trzeba stwierdzić, że również zarzut uchybienia art. 233 § 1 k.p.c. poprzez pominięcie dowodu z § 2 ugody nr (...) z dnia 4 czerwca 2008 roku dotyczy przesłanek przedawnienia roszczenia powoda. Pozwana nie kwestionując bowiem ustaleń faktycznych, zwróciła uwagę, że Sąd nie przypisał istotniejszego znaczenia postanowieniom wspomnianej ugody w zakresie terminu

płatności każdej raty – w ocenie skarżącej Sąd nie wziął pod uwagę terminów wymagalności poszczególnych rat, które to zagadnienie należy do sfery prawa materialnego.

Sąd odwoławczy podzielił więc ustalenia faktyczne dokonane przez Sąd Rejonowy i uznał je za własne.

Przechodząc do zastosowania norm prawa materialnego w niniejszej sprawie, należy podkreślić, że Sąd Rejonowy trafnie uznał, że pozwana zrzekła się zarzutu przedawnienia poprzez zawarcie w dniu 4 czerwca 2008 roku ugody ze stroną powodową. Należy jednak zaznaczyć, że zrezygnowanie przez dłużnika ze skorzystania z przedmiotowego zarzutu nie skutkuje przyjęciem, że jego zobowiązanie będzie już odtąd zawsze zaskarżalne.

Godzi się zauważyć, że na skutek zrzeczenia się zarzutu przedawnienia zobowiązanie naturalne staje się ponownie zobowiązaniem pełnym, a wynikające z niego roszczenie odzyskuje przymiot zaskarżalności. Nowy termin przedawnienia zaczyna biec od chwili zrzeczenia się zarzutu przedawnienia (por. wyrok SN z dnia 6 listopada 1975 r., I PRN 32/75, OSP 1975, nr 9, poz. 168, wyrok SN z dnia 12 października 2006 roku, I CSK 119/06 Lex nr 395217). Trzeba stwierdzić, że za powyższą konstatacją przemawiają względy stabilizacji stosunków gospodarczych. Nie można bowiem zaakceptować sytuacji, w której dłużnik będzie pozostawał w ciągłej niepewności co do tego, czy jego wierzyciel wreszcie postanowi dochodzić przysługującego mu roszczenia.

Bieg przedawnienia w niniejszej sprawie rozpoczął się więc na nowo w dniu zawarcia przez strony ugody – 4 czerwca 2008 roku. Należy przy tym poczynić uwagę, że skoro przedmiotowe zobowiązanie zostało rozłożone na comiesięczne raty, wówczas każda z tych rat przedawniała się w innym terminie, stosownie do daty ich wymagalności. Abstrahując w tym miejscu od ilości uiszczonych przez skarżącą rat oraz przedawnienia pewnej ich części, należało zwrócić uwagę na fakt, iż powód z dniem 5 września 2011 roku postawił w stan natychmiastowej wymagalności całą pozostałą do spłaty wierzytelność wynikającą z ugody nr(...) (k. 55, 56). Wypada podkreślić, iż z tym dniem przestał obowiązywać harmonogram spłat, jak wynika z § 5 ugody, a więc straciły na doniosłości rozważania dotyczące przedawnienia roszczeń o zapłatę poszczególnych rat. Od dnia 5 września 2011 roku należało zatem liczyć nowy bieg terminu przedawnienia, odnoszący się już do całej, pozostałej do zapłaty wierzytelności. Jak słusznie zauważył Sąd Rejonowy, termin przedawnienia roszczenia powoda wynosi 3 lata, ponieważ ma ono związek z działalnością gospodarczą polegającą na udzielaniu kredytów (art. 118 k.c.). W konsekwencji należało przyjąć, że bieg przedawnienia spornej wierzytelności upłynął z dniem 5 września 2014 roku. Z kolei brak jest dowodów, ażeby powód doprowadził do przerwania biegu terminu przedawnienia – powództwo zostało wytoczone dopiero w dniu 21 kwietnia 2015 roku. Apelująca zaskarżyła wyrok Sądu Rejonowego jedynie w zakresie kwoty 6.865,97 zł, podnosząc zarzut przedawnienia wyłącznie wobec wymienionej sumy pieniędzy. Dlatego też Sąd Okręgowy, będąc związany zakresem zaskarżenia, uwzględnił zarzut przedawnienia tylko w stosunku do kwoty 6.865,97 zł.

Mając na uwadze powyższe, Sąd drugiej instancji w punkcie I sentencji na podstawie art. 386 § 1 k.p.c. zmienił zaskarżony wyrok w punktach 1. i 2. w ten sposób, że zasądzoną w punkcie 1. kwotę 11.613,56 zł obniżył do kwoty 4.747,59 zł, oddalając powództwo w pozostałej części.

Następstwem częściowej zmiany zaskarżonego orzeczenia była konieczność modyfikacji rozstrzygnięcia o kosztach procesu, w oparciu o zasadę ich stosunkowego rozdzielania. Z kwoty 11.613,56 zł stanowiącej wartość przedmiotu sporu została zasądzona ostatecznie kwota 4.747,59 zł, stanowiąca 40 % wartości przedmiotu sporu. Zgodnie z zasadą stosunkowego rozdzielania kosztów procesu, strony powinny ponieść jego koszty w takim stopniu, w jakim przegrały sprawę, a zatem powód w 60 %, a pozwana w 40 %. Koszty procesu wyniosły 2.998 zł i zostały w całości pokryte przez powoda. Złożyły się na nie opłata stosunkowa w wysokości 581 zł (art. 13 ust. 1 ustawy z dnia 28 lipca 2005 roku o kosztach sądowych w sprawach cywilnych, t. j. Dz. U. z 2014 r., poz. 1025 ze zm. – dalej: „u.k.s.c.”), opłata skarbową od pełnomocnictwa procesowego w kwocie 17 zł oraz wynagrodzenie radcy prawnego w wysokości 2.400 zł (§ 6 pkt 5 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 roku w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego

ustanowionego z urzędu, t. j. Dz. U. z 2013 r., poz. 490 ze zm.). Powoda, zgodnie z podaną zasadą, powinny obciążać koszty w kwocie 1.798,80 zł (2.998 zł x 60 %), skoro jednak faktycznie poniósł koszty w kwocie 2.998 zł, należy mu się od pozwanej zwrot kwoty 1.199,20 zł (2.998 zł – 1.798,80 zł), którą Sąd zasądził na jego rzecz od pozwanej.

O nieuiszczonych kosztach postępowania apelacyjnego, od poniesienia których pozwana była zwolniona, Sąd orzekł na mocy art. 113 ust. 1 u.k.s.c. w zw. z art. 98 § 1 k.p.c. Na wymienione koszty złożyła się opłata od apelacji w rozmiarze 344 zł, którą to Sąd Okręgowy nakazał pobrać od powoda na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Okręgowego w S. z uwagi na wynik postępowania odwoławczego, które strona powodowa przegrała w całości.